

obscure, quæ ob hæc inferuntur, quod absque imperatoris notitia et suorum legatorum præsentia pontificis sit consecratio, nec canonico ritu et consuetudine ab imperatore directi sunt nuntii, qui violentiam et scandala in ejus consecratione non permittant fieri, volumus ut id deinceps obdicetur (sic), et cum præstituendus est pontifex, convenientibus episcopis et universo clero, eligatur, expetente senatu et

populo eum qui ordinandus est, sic in conspectu omnium celeberrime electus, præsentibus legatis imperialibus consecratur, nullisque sine sui periculo juramenta aut promissiones aliquas nova adinventione audeat extorquere, nisi quæ antiqua exigit consuetudo, ne Ecclesia scandalizetur, aut imperatoris honorificentia minuatur.

ANNO DOMINI DCXXI.

SISEBUTHUS

GOTHORUM REX.

NOTITIA HISTORICA IN SISEBUTUM.

(Antonii Bibl. Hisp. vet., t. I, p. 320, nn. 220-222.)

SISEBUTUS quoque, rex Gothorum, non minus quam dignitatis culmine armorumque præstantia, litteris atque eruditione, latinæque linguæ peritia inclutus, inter scriptores loco suo donandus est. Etenim fuit (Isidorum audis, *Hist. Gothorum*, æra 650) eloquio nitidus, sententia doctus, scientia litterarum magna ex parte imbutus. Quare idem Isidorus, libro suo de Natura rerum, ad eundem directo sic præfatur: *Dum te præstantem ingenio, facundiaque ac vario flore litterarum non nesciam, impendis tamen amplius curam, et quædam ex rerum natura vel causis a me tibi efflagitas suffraganda.* Isidorus alter Pacensis episcopus in Chronico seu *Epitome imperatorum et Arabum* (In *Heraclio*, æra 650) vocat eum *virum sapientem, et nimium litteraturæ deditum.* Quæ Rodericus Toletanus, lib. II, cap. 17, verba exscripsit. Anonymus Benedictinus in *Chronico abbatiæ sancti Remigii Divionensis* (a d'Achery edito, tom. I *Spicil.*, pag. 377), ad annum 12 regis Theoderici (quantumvis Sisebuthum nuncupet) viri quoque sapientis, et in tota Hispania laudabilis, valdeque pietate pleni, elogio commendatum dimittit. Gundevaro hic successit regnum Gothorum octo cum dimidio annis, usque ad 621, tenuit, belli et pacis artibus, religione, justitia, et benignitate, clementiaque in paucis clarus. De rebus ejus gestis nunc disquirere non est præsentis argumenti.

Quod enim ad Bibliothecam ejus pertineat nomen, unus et alter vetus Codex apud nos servatus, in iisque aliquot ab eo auctore profectæ, cum epistolæ, tum

alia contenta opera, in causa sunt. Hi sunt toties laudati libri Ovetensis Ecclesiæ, et Complutensis collegii, quos vidit Morales, lib. XII, cap. 3, et in epistola ad Andream Resendium (tomo II, *Hisp. illustratæ*, pag. 1022), et in prologo ad secundum historiæ suæ volumen, ubi de libris antiquis agit, consulendus. Tertium adjungo, quem reperiri aiunt (Martianus Ximena, in *Annalibus Eccles. Cienn.*, pag. 55) in Toletanæ Ecclesiæ bibliotheca. In his omnibus exstant Sisebuti regis epistolæ ad Cæcilium Mentesanum episcopum; ad Cæsarium patricium Romanum, sub quo fuisse tunc videtur quilibet intra Hispanias Romanæ erat, hoc est, imperatorum, ditionis; ad Eusebium Barcinonensem antistitem; ad Theudilam et Sandrimerum quosdam, ejus argumenti omnes, quod apud eundem Moralem interim videri potest, dum præteritæ incuriæ nostræ vindex aliquis sacra hæc antiquitatis monumenta luci non ultra invidet. (Ita nobis animo hæret, si aliquando licuerit accuratius ea conferre cum Mss. Gothicis biblioth. Toletanæ, unde nævis ac sphalmatis deformata, crassissima exscriptorum inscitia ad nos pervenerunt. Epistolarum inscriptiones sunt: I. *Ad episcopum Mentesanum, qui se reclusit in monasterio.* II. *Ad Cæsarium patricium, rescripta per Ausemundum.* III. *Ad Eusebium episcopum.* IV. *Ad Tudilanem, cum ex laico habitum in monasterio accepisset.* V. *Ad Adalculdum regem Longobardorum et Theudalindam reginam, pro fide Christi, per Totilanem directæ.* (CARDINAL DE AGUIRE.)

SISEBUTI,

GOTHORUM REGIS,

EPISTOLÆ.

(Florez, *España Sagrada*, tom. VII.)

EPISTOLA PRIMA.

SISEBUTI REGIS AD CÆCILIIUM MENTESANUM EPISCOPUM,
Dum se reclusisset in monasterio.

1. Optabam, charissime pater, tuo ante incolume grege servato, immeusa peccamina nostra, quæ

nostris non deteguntur ex meritis, tuis saltem orationibus ablui. Sed quis opem possit alieni ferre doloris, qui sibi medicamentum denegavit curationis? Nec poterit quispiam erraticas oves in caulas dominicas obtutare, qui suas, negligendo, luporum